

Kazuistika

Vícečetná úplná rodina žijící v Moravskoslezském kraji spolupracující se sociálně aktivizační službou pro rodiny s dětmi. Rodinu tvoří druh a družka společně s 6 dětmi v domácnosti. Rodina se potýká s nepříznivou sociální situací.

Základní kazuistika

Rodina: rodiče (nesezdaný pár) + 6 dětí v domácnosti

Věk rodičů: matka (39), otec (41)

Věk dětí žijících v domácnosti: 15, 13, 11, 7, 5, půl roku

Věk dětí nežijících v domácnosti: 18, 3

1) Uspořádání rodiny

Rodina matky/dotazované

Dotazovaná pochází z úplné rodiny, kdy rodinu tvořili rodiče a její 2 sestry. Dotazovaná uvedla, že vztahy v rodině byly vždy napjaté a s členy rodiny nadále neudrhuje vztah. Uvedla také, že si vždy přála harmonickou rodinu s hodně dětmi, které by mezi sebou měly hezký vztah – toto ona z dětství nezná.

Současná rodina:

Současná rodina je stabilní, co se týče partnerských/životních vztahů. Dotazovaní tvoří pár již 20 let. Ve vztahu se několikrát objevila nevěra, která se však žádným způsobem nedotkla dětí (dětí o nevěrách nevědí). Partneři spolu chtějí nadále zůstat, nemají v plánu měnit jejich vybudované zázemí.

Rodina je úplná – tvoří ji druh a družka, kteří mají společně 8 dětí (jedno z nich je v pěstounské péči sestry matky – dále se k této situaci nechtěl ani jeden z dotazovaných vyjadřovat, situace byla z jejich strany označena za velmi těžkou).

V domácnosti bydlí druh a družka společně se 6 dětmi (jak bylo již řečeno jedno dítě je v pěstounské péči a druhé dosáhlo věku 18 let a osamostatnilo se – bydlí ve své domácnosti společně s přítelem)

Věková struktura dětí je dle dotazovaných rozmanitá: nejstarší dítě je již plnoleté a nejmladší dítě má půl roku. Další děti jsou ve věkovém rozmezí: 15, 13, 11, 7, 5. Dítě, které je umístěno v pěstounské péči má 3 roky.

2) Příjmy rodiny

Rodina čerpá jak dávky státní sociální podpory (přídavek na dítě, příspěvek na bydlení) tak dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení). O celkových příjmech a konkrétní částce označené dle dotazovaných jako „státní peníze“ se vyjadřovat nechtěli.

Matka dětí je v současné době s nejmladším potomkem doma a čerpá rodičovský příspěvek. Její vedlejší a nikde nehlášený příjem je nakupování věcí skrze internetové bazary (židle, stolky, skříně). Nakoupené věci dotazovaná renovuje za malý peníz a následně je vloží opět na internetové bazary a prodává za vyšší cenu.

Otec dětí není hlášen na úřadu práce. Přivydělává si různými sezónními pracemi. V době Covid19 je však o sezónní práce velká nouze a najít takový přivýdělek je stále těžší a těžší. O stabilní měsíční příjem se z druhovy strany nejedná.

3) Zacházení s financemi

Dotazovaní uvedli, že žijí z měsíce na měsíc. Žádnou rezervu nemají. Nečekané výdaje dělají rodině velké starosti. Tyto výdaje se dotazovaní snaží zvládat skrze podání žádosti o mimořádně okamžitou pomoc či z darů různých nadací – ne vždy jsou však úspěšní a pak si peníze půjčují. O přesných měsíčních příjmech a výdajích se nechtěli bavit. Dotazovaní každý měsíc dochází pro potravinovou banku a do bazaru pro přímou hmotnou pomoc (ošacení zdarma). S financemi výhradně disponuje dotazovaná.

4) Pracovní historie dotazovaných

Družka: před narozením dětí žila nějakou dobu v Řecku, kde si vydělávala jako **servírka** – nejednalo se o oficiální příjem. Následně se potkala s druhem a založili spolu početnou rodinu. Po celou dobu se snažila do rodinného rozpočtu přispět alespoň malými částkami na pokrytí

těch nejnnutnějších výdajů. Nikdy se nejednalo o oficiální příjem. Jednalo se většinou a práce typu **uklizení, pomocná síla v kuchyni**. V současné době družka vykupuje věci skrze internet, viz výše.

Druh: před tím, než byl odsouzen k výkonu trestu, byl veden jako osoba samostatně výdělečně činná – podnikání v oblasti rekonstrukce domů a bytů. V době, kdy byl ve vězení, neplatil své závazky a došlo k zrušení - pozastavení statusu OSVČ. Aktuálně si vydělává sezónními pracemi všeho druhu (od pokrývače až po operátory v místních továrnách.) V blízké budoucnosti chce dotazovaný opět požádat o znovu přidělení OSVČ a začít opět podnikat sám na sebe v oboru, který ho baví a hlavně dokázal zabezpečit rodinu.

- *Pracovní historie rodičů dotazovaných před rokem 1989*

Rodiče družky: Otec dělal celý život horníka, dotazovaná si ho moc v dětství neužila, jelikož byl v práci skoro pořád. Matka dotazované pracovala jako servírka v hospodě. Dotazovaná si vzpomíná, že její matka „*kšeftovala*“ s podpultovým zbožím (videokazety, mandarinky). Toto zboží rodině zabezpečovalo slušný příjem a mohli si tak dovolit jezdit na dovolené.

Rodiče druha: Druh se odmítal vyjadřovat k jeho rodičům – k jeho původu a zázemí.

5) Vzdělání dotazovaných

Družka: stupeň vzdělání družky je základní. Po základní škole nastoupila na výuční obor, který ji však nebavil a neměla dostatečnou motivaci k dokončení výučního listu. Kolektiv ve škole nebyl dobrý a ona se tak i na základě tohoto rozhodla studium ukončit a postavit se na vlastní nohy. Její „samostatný“ život začíná v Řecku, kde začínala dle jejích slov svůj nový život.

Druh: disponuje výučním listem. Na školská léta vzpomínal v dobrém, co se týče kolektivu. Ke vzdělávání nikdy nebyl moc veden, jeho rodiče razili motto: „*Nemusíš mít v hlavě, hlavně že máš v rukách.*“

6) Vzdělání dětí

V domácnosti jsou celkem 3 děti, které navštěvují základní školu a 1 předškolák.

Vzdělávání dětí před COVIDem 19:

Dítě 15 let: do školy chodí, protože musí. Ve škole ho nic nebaví, bere to jako povinnost. Dle slov matky, dítě tráví ve škole i ve volných chvílích čas se „špatnými kamarády“, před kterými nechce dítě vypadat jako tzv. „*looser*“ a proto se často dělá hloupým a nezodpovědným. Dítě již jednou propadlo, známky jsou na hraně – často hrozí propadnutí. Mezi nejoblíbenější předměty nepatří nic.

Dítě 13 let: do školy chodí, protože ho to baví. V budoucnu by se dítě rádo stalo policistou nebo IT technikem. Dítě je pozorné a známky jsou v lepším průměru. Mezi nejoblíbenější předměty patří počítače, tělocvik a občanská nauka.

Dítě 11 let: do školy chodí, protože se rádo dozvídá nové věci. Ve škole má kamarády, cítí se zde dobře. Dítě rádo pomáhá ostatním a je velmi empatické. Známky jsou v lepším průměru. Mezi nejoblíbenější předměty patří angličtina.

Vzdělávání dětí v době COVID 19:

Dítě 15 let: výrazné zlepšení školního prospěchu. Dítě se snaží, není ve stínu svých kamarádů a nemá potřebu se „*předvádět hloupostí*“. Došlo k velkému zlepšení známek o několik stupňů. V současné době patří dítě k nejlepšímu třídnímu průměru.

Dítě 13 let: nedošlo k žádným znatelným změnám.

Dítě 11 let: hluboký propad v prospěchu a celkové snaze. Dítěti chybí kolektiv a nevyhovuje mu tempo distanční výuky. V současné době se chodí učit k nejstarší sestře, kde na učení má více času a klidu.

Dotazovaní se potýkali s velkými problémy – nedisponovali dostatečným technickým vybavením pro všechny ratolesti k online výuce. Získali jeden notebook skrze nadaci, který jim práci ulehčil. Materiály si chodí tisknout do střediska sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, kde využívají IT koutek pro školní přípravu.

Dotazovaní ke vzdělávání svých dětí přistupují s respektem. Uváděli však, že jsou zklamáni z nejstarší dcery, která má také jen základní vzdělání – střední školu nedodělala a nemá v úmyslu se k ní vracet. Dotazovaní mají obavu, aby ostatní děti nešly v jejich šlépějích. Snaží se děti motivovat, vytvořili jim své koutky a snaží se jim zajistit veškeré potřebné materiály k učení.

7) Denní záležitosti a starosti

Dotazovaní se nejčastěji potýkají s problémem ohledně financí. Dále uváděli výchovné problémy s dítětem (15) a vzdělávací problémy s dítětem (11).

Sami uvádějí: „*Moc dětí = moc starostí, moc výdajů, moc všeho.*“

8) Shrnutí

Dotazovaní shrnuli svou situaci jako nepříznivou. Velmi často se stává, že nezaplatí nájem včas, nebo nejsou schopni doložit celkovou částku nájemného – vznikají tak dluhy a nejen na bydlení. Uváděli, že si přijdou jednou nohou na ulici či v nějakém azylovém zařízení. Dotazovaní jsou si vědomi, že oni sami a hlavně jejich děti jsou ohroženy finanční situací. V lepší zítřky doufají skrze znovu přiznání OSVČ. Další dítě neplánují, družka se však bojí budoucnosti – dlouho nepracovala a neví, zdali o ni budou mít někde s jejím vzděláním a nulovými oficiálními pracovními zkušenostmi zájem. Budoucnost rodiny je nejistá z materiálního hlediska.

Diskuze:

Prostudujte si sociálně aktivizační služby podle zákona č.108/2006Sb.

Co vnímáte jako zásadní problém rodiny?

Co vás dalšího napadá – významné pozitivní i negativní odchylky

Jak by jste řešili tuto situaci – fáze pomoci podle služeb

Je něco co vám ve službách chybí?